

DOHODA O SPOLUPRÁCI na manažmente populácie medveďa hnedého (*Ursus arctos*)

medzi týmito zmluvnými stranami:

Zadávatel': Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
Sídlo: Tajovského 28/B
974 01 Banská Bystrica
Zastúpená: Ing. Milan Boroš, generálny riaditeľ
IČO: 17 058 520

a

Vykonávateľ: LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, generálne riaditeľstvo
Sídlo: Nám. SNP 8
975 66 Banská Bystrica
Zastúpená: Ing. Jozef Staško, poverený generálny riaditeľ
IČO: 36 038 351

Článok I

Predmet dohody

1. Štátna ochrana prírody SR (ďalej len „ŠOP SR“) je v zmysle určenia Ministerstva životného prostredia SR podľa § 29 písm. c) a § 40 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) vydaného pod č. 8568/2015-2.3 zo dňa 18. decembra 2015 oprávnená zabezpečiť realizáciu činností zakázaných v zmysle § 35 zákona.
2. Predmetom tejto dohody o spolupráci je **zabezpečenie starostlivosti** o populáciu chráneného živočícha medveďa hnedého (*Ursus arctos*) v územnej kompetencii Chránenej krajinskej oblasti Poľana, konkrétne v lokalite Iviny v k. ú. Dúbravy (druhý stupeň ochrany prírody), Kráľová púť, Obchoditá, Bugárovo v k. ú. Očová (prvý stupeň ochrany prírody) a lokalite Bystrô v k.ú. Hriňová (prvý stupeň ochrany prírody) v poľovnom revíry Chránená poľovná oblasť Poľana. Ide o vylúčenie dvoch subadultných jedincov medveďa hnedého z populácie – odstrelom (ďalej len „odstrel“).
3. Medvede budú usmrtené na lokalitách: Iviny, Kráľová púť, Obchoditá, Bystrô, Bugárovo a miestach, predstavujúcich prechod (spojnicu) medzi uvedenými lokalitami.
4. Z populácie budú vylúčené tzv. „**problémové**“ jedince, ktorých pohyb je zaznamenaný v rámci všetkých uvedených lokalít, prednostne v okolí ľudských obydli, turistických oblastí, včelstiev, záhrad a sádov s ovocnými drevinami. Pohyb medveďov v týchto lokalitách neustále zvyšuje riziko nebezpečných kolíznych stretov s človekom.
5. Pohyb jedincov v lokalitách bol na Riaditeľstvo Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky telefonicky nahlásený dňa 11. júla 2016, zo strany CHKO Poľana a neskôr aj zo strany Lesov SR, OZ Kriváň. Išlo o nahlásenie viacerých jedincov medveďa hnedého

(okrem týchto jedincov aj medvedica s dvoma mláďatami a dvaja subadultní jedinci, ktorí budú na lokalite odchytení). V tomto prípade sa jedná o dvoch subadultných jedincov o váhe 80 – 100 kg, ktorí sa spolu s medvedicou na daných lokalitách pravidelne vyskytujú už tretí rok. Medvede lokalitu opúšťajú len mimo vegetačného obdobia, inak sa tam zdržujú pravidelne, pričom vykazujú známky pozmeneného správania a čiastočnej synantropizácie. Tieto jedince si zabezpečujú ľahko dostupnú potravu vo forme poľnohospodárskych plodín, ovocných plodov, včelstiev a v poslednom období aj vo forme komunálneho odpadu v blízkosti zastavaného územia, následkom čoho vznikajú škody a neprimerané riziko nebezpečných stretov. Obyvatelia obce, ako aj návštevníci lokality požadujú vzniknutú situáciu riešiť v čo najkratšom čase. Podobné konfliktné stretnutia a pohyby medvedice s mláďatami a mladých jedincov boli hlásené aj z lokality Bystrô (k. ú. Hriňová), pričom pohyb bol zaznamenaný v blízkosti rodinných domov. Podľa vyjadrení obyvateľov sa na lokalite tmavohnedo až čierno sfarbený subadultný jedinec. Medvede sú v tejto lokalite pozorované aj za denného svetla v ranných príp. podvečerných hodinách, kedy obyvatelia dochádzajú na autobus z rodinných domov vzdialených od cesty. Túto situáciu už hlásili miestny obyvatelia aj na OÚ Detva a tiež priamo na pracovisko ŠOP SR, Správy CHKO Poľana príp. aj lesníkovi v miestnom obvode, ktorý následne telefonicky kontaktoval Správu CHKO Poľana. V takýchto situáciách majú obyvatelia strach o svoju bezpečnosť a hrozí riziko bezprostredného ohrozenia, nakoľko sa jedná o medvedicu s mláďatami. Na lokalite bola uskutočnená dňa 18. júla 2016 miestna obhliadka a umiestnená fotopasca. Zvýšený pohyb medvedí bol zaznamenaný aj na základe pobytových znakov trus, rozhrabané mraveniská a pod.

6. Na základe uvedených skutočností je ŠOP SR toho názoru, že predmetná medvede sú naučené na zabezpečovanie si potravy z ľahko dostupných zdrojov a tým k ich postupnej synantropizácii. Všetky jedince pohybujúce sa na popísaných lokalitách pravidelne, navštevujú záhrady, sady, okolie včelínov, ľudské obydľia a turistické oblasti za účelom zabezpečovania potravy, pričom už spôsobujú väčšie škody na včelstvách, ovocných stromoch a majetku (oplotenie záhrad a sádov). Uvedené jedince javia len slabé znaky plachosti a na plašenie reagujú len odbehnutím na krátku vzdialenosť, po krátkom čase sa na lokalitu vrátia. Obyvatelia miestnych častí z uvedeného dôvodu vyjadrujú oprávnenú obavu o zdravie a život ľudí, ale hlavne detí nakoľko predmetné jedince sa pohybujú vo veľmi tesnej blízkosti ľudských obydľí. Okrem uvedených jedincov sa podľa pozorovaní miestnych obyvateľov, znalostí ŠOP SR (operatívny monitoring) a poľovného hospodára CHPO Poľana pohybujú asi ďalšie tri medvedice (s dvomi, tromi a štyrmi mláďatami) a niekoľko mladších jedincov. Zvýšeným pohybom veľkého počtu medvedíc sa neúmerne zvyšuje riziko nebezpečných kolíznych stretov s človekom.
7. Pracovníci ŠOP SR, Správy Chránenej krajiny Poľana pravidelne realizujú mapovanie jedincov na lokalitách už viac po sebe nasledujúcich rokov (priame pozorovania, fotokamery, vypočutie obyvateľov predmetnej lokality, pravidelné stretnutia všetkých relevantných orgánov a organizácií, komunikácia s užívateľom poľovného pozemku). Pravidelný pohyb medvedí je teda potvrdený z viacerých zdrojov.
8. Dňa 12. júla 2016 vedúci zásahového tímu pre medveďa hnedého na Slovensku zvolal zásahový tím za účelom vyriešenia problematickej situácie, ktorého sa zúčastnili nasledovné subjekty:
 - Štátna ochrana prírody SR,
 - Komora veterinárnych lekárov SR (telefonicky),
 - Lesy SR, odštepný závod Kriváň.

Podľa vyjadrení veterinárneho lekára toto správanie u uvedených medveďov vykazuje známky zmeneného správania a straty plachosti, čím sa neúmerne zvyšuje riziko nebezpečných stretov a škôd. Podľa vyhodnotenia vyjadrení zástupcov zásahového tímu, bolo rozhodnuté o usmrtení uvedených konkrétnych jedincov formou dohody o spolupráci, aby sa čo najrýchlejšie predišlo nebezpečným stretom a neúmerným škodám.

9. Usmrtením problémových jedincov, sa predchádza ďalším kolíznym stretom s človekom a ľudskými aktivitami.

Článok II

Čas plnenia

1. Táto dohoda sa uzatvára na dobu určitú a to od **20. júla 2016** do **30. septembra 2016** alebo do doby usmrtenia odstrelom konkrétnych jedincov, podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr.

Článok III

Práva a povinnosti poľovného subjektu

1. Usmrtenie odstrelom nebude realizované na lokalite, kde v zmysle dohody o spolupráci bude prebiehať odchyt medveďov. Odstrelu bude predchádzať mapovanie za účelom presného posúdenia a identifikácie konkrétnych jedincov.
2. Poľovnícky subjekt zabezpečí súlad predmetu dohody o spolupráci s právnymi predpismi na úseku poľovníctva (zákon č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a príslušných vykonávacích vyhlášok).
3. Usmrtené jedince sú v zmysle platných právnych predpisov majetkom poľovníckeho subjektu.
4. Usmrtenie bude realizované takým spôsobom a na takom mieste (priamo na popísaných lokalitách, resp. v ich tesnej blízkosti), aby bolo jednoznačné, že došlo k usmrteniu požadovaných jedincov. Vnadenie nie je možné realizovať.
5. Kontaktnými osobami pri plnení tejto „Dohody o spolupráci“ sú za Poľovnícky subjekt Ing. Ján Nôžka – poľovnícky hospodár, tel.: +421918/335 558 a za ŠOP SR, Správu CHKO Poľana, Ing. Vladimír Hruz – zoológ Správy CHKO Poľana, tel.: +421/911 390 197.
6. Poľovnícky subjekt umožní kontaktnej osobe ŠOP SR vykonať biometrické meranie usmrtených jedincov a odber biologických vzoriek.
7. Nahlásenie realizácie usmrtenia ako aj samotné usmrtenie jedinca bude bezprostredne nahlásené kontaktnej osobe zo Správy CHKO Poľana. Jedince budú ponechané na mieste usmrtenia do príchodu kontaktnej osoby.

8. Poľovnícky subjekt zodpovedá za dodržanie ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území Slovenskej republiky, ktoré by mohli byť dotknuté v súvislosti s usmrtením jedinca medveďa hnedého (napr. zákon 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi).

Článok IV

Práva a povinnosti ŠOP SR

1. Medveď hnedý (*Ursus arctos*) je chráneným druhom živočícha a v zmysle § 35 ods. 1 písm. a) zákona je zakázané chytať, zraňovať alebo usmrtiť ho v jeho prirodzenom prostredí. Z tohto dôvodu by bolo potrebné mať na usmrtenie vydanú výnimku od Ministerstva životného prostredia SR. Usmrtenie odstrelom je však v tomto prípade činnosťou súvisiacou so zabezpečením starostlivosti o chránené druhy a je obstarávané na základe tejto dohody o spolupráci. Z tohto dôvodu je možné usmrtiť (odstrelom) problémových jedincov bez vydanej výnimky od Ministerstva životného prostredia SR, tak ako je uvedené v Článku I tejto dohody.

Článok V

Všeobecné ustanovenia

1. V tomto konkrétnom prípade neexistuje iná alternatíva ako usmrtenie odstrelom a toto usmrtenie jedincov neohrozí zachovanie populácie medveďa hnedého v národnej sústave chránených území. Usmrtenie zároveň nebude mať významný negatívny vplyv na populáciu medveďa hnedého v rámci európskej sústavy chránených území NATURA 2000.
2. Usmrtenie predmetných jedincov je v záujme ochrany zdravia a bezpečnosti obyvateľov obce Lipovec, a preto ide o odôvodnený prípad (§ 40 ods. 3 písm. c) zákona.
3. Táto dohoda je vyhotovená v štyroch originálnych vyhotoveniach, pričom každá zo zmluvných strán dostane dve vyhotovenia.

V Banskej Bystrici, dňa: 19. júla 2016

V Kriváni, dňa: 20. júla 2016

ŠTÁTNA OCHRANA PRÍRODY
Slovenskej republiky
Tajovského 28B
974 01 BANSKÁ BYSTRICA
IČO: 17058520 IČ DPH: SK2021526183

LESY Slovenskej republiky
štátny podnik
Námestie SNP č. 8
975 66 Banská Bystrica
-200-

.....
Ing. Milan Boroš
generálny riaditeľ ŠOP/SR

.....
Ing. Jozef Staško
poverený generálny riaditeľ